

Pohádkový les stál za to i v dešti

Nápad uspořádat Pohádkový les pro své dvě holčičky v sobě nosila maminka Renata Gomelská několik let. Až před šesti lety se jí podařilo získat pro svůj záměr několik dalších nadšenců a ti dali společně základ krásné a milé akci. A stejně jako poprvé, i letos se parta dobrovolníků potýkala s celou řadou malých i větších problémů a zejména s nepřízní počasí.

Bylo mi ctí sledovat zrod šestého ročníku od počátku, kdy jsme nevěděli, zda se najde dostatečný počet pohádkových postav, dostatek stanovišť a také dobrovolníků na zařizování věcí – plakátů, PR akce, sponzorů, barev, kreslení a tvorby kulís, odměn pro děti, občerstvení, vytváření programu na hřišti...

Na druhé schůzce již bylo jasno, že tento ročník bude výjimečný, protože se ho aktivně zúčastní všechny místní spolky. A začalo se plánovat, připravovat, kutit – a výsledek mohlo přes sto dětí a jejich rodičů vidět v sobotu 12. května. Děti na startu přivítala královna s králem a uvedli je do pohádkové říše plné překvapení. Po cestě se potýkaly s nástrahami strašidelného pekla, setkaly se s Mařenkou, Jeníčkem a ježibabou, zacvičily si s Bobem a Bobkem, zastřílely s loupežníky, zasoutěžily s Minnie a Mickey Mousem, svezly se na koni, naučily se poznávat přírodu kolem sebe.

V průběhu akce se strhl déšť, ale ani ten statečným dětem, poté co se

schovaly v krmelci, nezabránil navštívit Pipi Punčochatou, stodůlku, ve které se dozvěděly, jak žili naši předci, vodníka s vodnicí a jejich rybníčkem, makovou panenku a motýla Emanuela, až se dostaly k poslednímu stanovišti, kde se potěšily ve veselém statku s živými kozami.

Děti byly zklíhly, zmoklé, ale ve tvářích jim byla vidět radost a nadšení. A kdo přečkal dlouhotrvající déšť, toho čekaly na hřišti odměny, pohádkové postavičky

a zábava, která trvala až do pozdních večerních hodin.

Sama za sebe musím říct, že obdivuji všechny, kdo se na jeden den v roce promění v pohádkové bytosti, aby mohli rozdávat radost dětem, rodičům, babičkám i dědečkům. Je to jedna z chvil, kdy všichni táhneme za jeden provaz, podporujeme se a v hlavě už přemýšlíme o ročníku 2019.

Vladka Havlíková

Foto: I. Orlovská

Foto: Fr. Vavřík

Vážené čtenářky, vážení čtenáři Veleckého zpravodaje,

v letošním premiérovém vydání si na úvod dovoluji informovat Vás o činnosti místní samosprávy v průběhu roku 2018 z pohledu obecního zastupitelstva. Na letošním prvním řádném zasedání zastupitelstva obce Veletiny, které se konalo 12. února, byly mj. nejobšírněji projednávány body jako např. schvalování výše finančních příspěvků místním spolkům na činnost. Neméně důležitým bodem jednání byla také obnova Strategického rozvojového dokumentu obce Veletiny na období 2018 – 2024. Tento dokument, nazývaný též Strategickým plánem rozvoje obce (SPRO) slouží ke stručné rekapitulaci současného stavu obce, hodnotí silné a slabé stránky, možná rizika a perspektivy rozvoje a formuluje vizi, jak by obec měla vypadat v budoucnosti. SPRO vychází ze současného stavu veřejných a soukromých aktivit demografického, ekonomického, sociálního, kulturního a ekologického charakteru. Hlavním cílem dalšího rozvoje obce

je skutečnost, že v průběhu letních měsíců má být provedena generální oprava pozemní komunikace I/50 (obchvat Veletin) od čerpací stanice Autosprint po most přes řeku Olšavu pod Křivosúdy, spočívající v položení obrusné vrstvy – asfaltová směs pro obrusné vrstvy se sníženou hlučností, tzv. gumoasfalt, který by měl snad trochu zmírnit hluk z této pozemní komunikace. To ovšem pouze za předpokladu dodržování omezené rychlosti, která je stanovena dopravním značením na 70 km/h. Je to ale spoň částečná náplast za smíření se s tím, že bohužel v budoucnu není reálná výstavba protihlukové bariéry.

Na druhém letošním řádném zasedání zastupitelstva obce konaného dne 16. dubna, s pořadovým číslem 27 v tomto volebním období z důležitějších bodů – byl schválen obnovený Strategický rozvojový dokument obce Veletiny, vypracovaný Ing. arch. Špokem, dále byl stanoven počet 7 mandátů zastupitelů obce pro volební období 2018 – 2022, byl projednán závěrečný účet obce Veletiny za rok 2017 a účetní

platností vyřešil neutěšený stav při průjezdu těchto těžkých strojů přes obec, hlavně pro část Křivosúdy. Je také plánováno úplné dokončení cesty nad Záhumenicemi (stará Hrabovcová) dle zákresu v mapách a geometrického zaměření. Vše závisí na počasí.

Rekonstrukce domu čp. 117 na komunitní centrum je ve stádiu administrativního vyřizování, nicméně šance na získání dotace, která v tomto případě může činit 90 %, je velkým lákadlem, proto se s největší pravděpodobností z časových důvodů přesune do následujícího roku, což lze považovat při délce čekání na vyjádření veškerých potřebných úřadů za docela reálné. V plánu udržování nebo obnovy obecního inventáře je v rámci možnosti získání dotace předpřipravena také oprava kříže v zahradách za Křivosúdy. Je v plánu, že na podzim bude kříž odvezen, v průběhu zimy restaurován a v jarních měsících instalován zpět na místo. Nemělo by se zapomenout ani na doplnění sedacích prvků v parku u kapličky a k přenesené stodůlce, kde budou zřejmě

O svatodušní neděli procházely Veletinami královničky...

je vytvoření kvalitního prostředí pro lidi, kteří zde žijí a pracují, pro lepší život Vás – Veleťanů. Důležitou součástí programu bylo projednání převodu pozemku a s tím související směna pozemků mezi obcí Veletiny a Ředitelstvím silnic a dálnic ČR. Jedná se o pozemní komunikaci od čerpací stanice po křížek u Hraničky. Tuto komunikaci obec Veletiny převezme poté, co bude provedena malá generální oprava včetně nové obrusné vrstvy – asfaltového povrchu – a nebude vykazovat životnost vozovky nižší 20 let – tato skutečnost bude posouzena příslušnou odbornou firmou. Příznivou zprávou při dalších jednáních s představiteli ŘSD ČR

závěrka obce Veletiny a Mateřské školy Veletiny za rok 2017. Byla také projednána možnost rekonstrukce hasičské zbrojnice, aby byla důstojným zázemím pro činnost místního spolku dobrovolných hasičů, kteří si příští rok připomenou 90. výročí založení. Tolik tedy stručný výčet výsledků jednání veřejných zasedání.

V rámci rozplánovaných pracovních akcí si nelze nepovšimnout postupného obnovování polních či lesních cest tak, jak bylo již dříve avizováno. Nově k užívání je cesta od ocelokůlny k Myšincům, obnovená tak, aby dostatečně vyhovovala zemědělské technice. Pevně věřím, že se s konečnou

Foto: M. Cimalová

nutné také mírné terénní úpravy.

Možná se budu opakovat z předchozích vydání zpravodaje, ale asi něco bude na tom, když naše obec je opětovně hodnocena na vysoké úrovni při nakládání s odpady. Svědčí o tom pozvání na slavnostní vyhlášení výsledků 12. ročníku soutěže O keramickou popelnici v rámci Zlínského kraje, které se uskutečnilo 28. května na zámku v Napajedlích. Necháme se překvapit, zda překonáme 5. místo z loňského roku. Je vidět, že nastavený systém funguje správně. S tím souvisí i údržba prostředí v obci a jejím okolí, a to samozřejmě i s větším nemalým přispěním.

V měsíci březnu byl krajským úřadem proveden dvoudenní hloubkový audit – přezkoumání hospodaření obce za rok 2017 s výsledkem bez chyb, nedostatků a bez zjištění rizik. Znovu děkuji účetní obecního úřadu paní Orlovské za precizně odvedenou práci při čím dál víc narůstajícím administrativním vyřizování.

Vážení spoluobčané, budoucnost obce je závislá především na aktivitě zastupitelů, ale i občanů. Protože je všeobecně známo, že na podzim letošního roku budou probíhat komunální volby a netuším, zda do té doby bude vydáno další číslo našeho zpravodaje, dovoluji si proto využít situace a již nyní velmi poděkovat za činnost právě všem obecním zastupitelům v tomto už pomalu končícím volebním období. Osobně jsem přesvědčen o tom, že byl smysluplně odveden kus poctivé práce při rozhodování o směřování rozvoje našich Veletin. To ale samozřejmě ponechám na citlivém úsudku

každého z Vás. Vám, občanům Veletin, místním spolkům i podnikatelským subjektům také velmi děkuji za aktivitu projevenou při podnětech, připomínkách, nápadech a mnohdy velmi štědré finanční podpoře, ale také za samotný příkladný přístup při spolupodílení se na pořádání různých společenských akcí. Myslím tím např. výbornou organizaci události Pohádkový les, jež má každý rok stoupající tendenci co se týká jak úrovně, tak i navyšujícího se počtu účastníků. Záměrně nebudu nikoho jmenovat, je vás hodně a kdo chce, tak to ví.

Milí Veletanové, přeji vám krásný zbytek jara. K nadcházejícímu letnímu období přeji dětem, rodičům i prarodičům pokud možno bezstresové dokončení školního roku, co nejpříjemnější prožití zasloužené dovolené a šťastný návrat z cest.

Tomáš Trtek
starosta

**Po uzávěrce zpravodaje
přišla následující zpráva:
V soutěži obcí a měst Zlínského kraje
ve třídění odpadu O keramickou
popelnicí 2018 v kategorii 501 –
1500 obyvatel získala obec Veletiny
2. místo. S tímto umístěním je spojen
motivační příspěvek 20 000 Kč.**

Foto: T. Trtek

Stalo se

Nález dělostřeleckého granátu

Dne 11. března 2018 nahlásil občan Veletin na telefonní číslo 158 nález munice v Tobolkách. Na místo se během 15 minut dostavili policisté z Uherského Brodu, kteří nebezpečný nález potvrdili. Místo nálezu zajistili a přivolali pyrotechnika. Po vyzvednutí munice pyrotechnik konstatoval, že se jedná o nevybuchlý německý dělostřelecký tříštivý granát ráže 75 mm. Protože nehrozilo bezprostřední nebezpečí, byl

dělostřelecký granát převezen do centrálního skladu, kde bude následně s další nalezenou municí zlikvidován ve vojenském prostoru Libavá.

Jak je vidět, i 73 roků po skončení 2. světové války lze tyto nebezpečné pozůstatky bojů, které v našem regionu probíhaly, stále nalézt. Pamatujte, že při nálezu jakékoliv munice je nutné přivolat policii. Nemusíte se bát toho, že nevíte, co jste

přesně našli a jestli je to nebezpečné. Hlídkka, která přijede na místo nálezu, situaci vyhodnotí a teprve pak případně přivolá pyrotechnika. Přestože je munice po tak dlouhém pobytu v zemi již značně zkorodovaná, neznamená to, že není nebezpečná. Právě naopak! Je velmi nestabilní a při neodborné manipulaci může dojít k výbuchu.

Jaroslav Šobáň

Foto: J. Šobáň

Mateřská škola

Prázdniny se blíží

V naší mateřské škole se pořád něco děje. A tak jsme si ani neuvědomili, jak rychle se zima přehoupla do jara.

Se zimou jsme se rozloučili karnevalem v MŠ, masopustní obchůzkou vesnice (na kterou jsme si vyrobili veselé čepice přímo v muzeu v Uherském Hradišti) a vynesení Mařeny.

Na Velikonoce jsme si s pomocí paní Barátové sami upekli beránka a maminky nám pomohly vyzdobit velikonoční kraslící na výstavku (zaslouží si pochvalu, jak jsou nápadité).

Několikrát jsme si vyjeli na výlet na divadlo do Hradčovic, kde jsme se zúčastnili i společné pěvecké soutěže. Navštívili jsme i mateřskou školu v Podolí, kam nás pozvali na minicirkus a ukázkou výcviku dravců.

Pravidelně jsme navštěvovali knihovnu, kde si pro nás paní Cimalová připravovala hezké pohádky i vyrábění, přijížděla za námi i paní Pavelčíková s přírodovědným programem.

Vyvrcholením našeho snažení byla příprava na svátek našich maminek – vyrábění

jsme dárky, zdobili třídu a chystali pro naše nejmilejší vystoupení.

A ještě nás toho do prázdnin hodně čeká! Divadlo v MŠ, návštěva dopravního hřiště v Uherském Brodě, ale hlavně výlet do ZOO Hodonín, na který se asi těšíme nejvíce.

No a potom se už jen rozloučíme s našimi předškoláky, kterých bude letos sedm, a hurá na prázdniny!

**kollektiv dětí a zaměstnanců
mateřské školy**

Knihovna

Konec jara je pro knihovnu tradičně mrtvá sezóna – děje se spousta folklorních a jiných akcí venku a písmenka tolik nelákají. Přesto ráda připomenu několik událostí, které se zde odehrály zkraye roku.

Na konec jarních prázdnin připravili Vojta Fray a Tonda Cimala již třetí Noc s (Ko)perníkem. O tom, že astronomie není výhradně mužskou záležitostí, svědčí to, že malou tlupu kluků osvěžily svou přítomností i dvě děvčata, a také úspěch „dívčí“ přednášky na téma vesmír v populární kultuře. O měsíc později jsme nocovali opět, a to s Andersenem a knihou Josefa Čapka O pejskovi a kočičce. Kromě jiného si děvka zkusily narychlo zdramatizovat dvě z pohádek a velmi se jim to povedlo.

Před příchodem Velikonoc jsem požádala pana Miroslava Slunečku, který je mistrem pletení čugarů (pomlázek), aby toto umění naučil i naše chlapce. Kluků přišlo nemnoho, ale výborná lekce jim určitě prospěla.

Jistě mnozí čekáte, jak to bude o velkých prázdninách. Tak tedy: Oblíbený týden v knihovně proběhne od 16. do 20. července – na děti čeká program v knihovně i výlety do okolí, letos budou spojené s výročím, jímž žije celá Česká republika. Večerníčky u kapličky se budou číst od 30. července do 3. srpna. Akcí pro děti bude o prázdninách určitě víc, sledujte místní sdělovací prostředky.

Monika Cimalová, knihovnice

Foto: M. Cimalová

Spolkový život

Štěpánský turnaj

O vánočních svátcích 2017 se uskutečnil již desátý ročník tenisového turnaje

ve čtyřhrách. Tohoto ročníku se zúčastnilo 16 tenisových párů. Po slavnostním zahájení a rozlosování do čtyř skupin se rozehrály zajímavé a napínavé zápasy. Do finále se probojovali bratři Josef a Rosťa Pilkovi, kteří po vyrovnaném boji porazili nejmladší

borce a velecké naděje Miru Bičana mladšího a Tomáše Trtka mladšího.

Děkujeme všem, kteří se postarali o uspořádání tohoto turnaje a rovněž majiteli haly za pronájem a občerstvení. Těšíme se na další ročník.

František Slunečka

Foto: Fr. Juračka

Soutěž mladých hasičů

Na hřišti v Hradčovicích se 13. května 2018 konalo okrskové kolo soutěže v požárním sportu za účasti družstev z Hradčovic, Drslavic, Lhotky a Veletin.

Mladí hasiči z Veletin se v kategorii žáků umístili na krásném druhém místě.

mc

Foto: J. Macek

Jaro s myslivcem

Jarní měsíce neblaze poznamenal nález několika uhynulých nebo auty sražených kusů srnčí zvěře. Srnčí zvěř nedokáže v období vegetačního klidu a na počátku vegetace reagovat na příjem potravy ve formě zelené řepky. Její trávicí systém totálně zkolabuje, což vede k otravě, která se projevuje dezorientací, slepotou a až odumřením jedince. Nejčastěji se uhynulé kusy nacházejí v blízkosti vody. Zvěř, která je nemocná nebo zraněná, totiž instinktivně směřuje k vodnímu zdroji, který nezbytně potřebuje k přežití. Také sucho v krajině se negativně odráží na životě zvěře. Ta musí za vodou více migrovat, dochází tak právě i k častějším střetům s dopravními prostředky. Proto aktivní členové spolku hledají možná řešení. Jednou z možností je instalace pachových ohradníků. Další pak třeba oprava nebo budování napajedel. Jedno nové vzniklo v místě, kde se nachází stará studna. Vodu je tak možno snadno doplnit. Samozřejmě nevhodnější jsou přirozená napajedla, například mokřady, prameniště. Ty ale v krajině rapidně mizí a vodní toky vysychají.

Koncem dubna pořádal v naší honitbě Klub Dámy české myslivosti pod záštitou OMS Uherské Hradiště zkoušky vloh, kterým se říká jarní. Jsou to základní zkoušky pro lovecké psy, které odhalují jejich vrozené vlohy a nadání. Celkem se zkoušek zúčastnilo 10 vůdců s 11 psy. Psi byli rozděleni do dvou skupin, v jedné byli ohaři a v druhé tzv. ostatní plemena, tam patří například teriéři, jezevčáci a slídiči. Vůdci i rozhodčí byli z řad dam i pánů. Vše proběhlo dle regulí, zájem z řad mysliveckých kynologů i nemyslivecké veřejnosti byl značný. V poli vůdců byl i náš člen pan Antonín Mikulec s jezevčíkem, kterému k úspěšnému složení zkoušek gratulujeme a přejeme jemu i jeho čtyřnohému parťákovu úspěšnou pokračující zkuškovou i následně praktickou kariéru. Zkoušky byly zajímavým obohacením mysliveckého roku našeho spolku a mohly se uskutečnit i díky zázemí, které nám poskytuje myslivecká chata. Jednu disciplínu je potřeba odzkoušet na vodě, s tou nám ochotně vypomohli kolegové z mysliveckého spolku v Popovicích. Velké poděkování patří

opět všem přátelům a rodinným příslušníkům, kteří nám nejen s touto akcí pomohli a podpořili nás. Dovolíme si vyzvednout vždy ochotnou a usměvavou paní Anežku Malinovou, která nám sama či s kamarádkami na nejedné akci vytváří tolik potřebné zázemí, děkujeme!

Na území katastru obce Veletiny, tedy i na území honitby, rozmístil pan Petr Zemánek transparency upozorňující na současný zvýšený výskyt mláďat v přírodě. Proto pamatujte na ně, mějte své psí miláčky na vodítku a nedotýkejte se divokých zvířat, která potkáte. Současný systém hospodaření na velkých polích drobné zvěři neprospívá a té ubývá, proto musíme předcházet každému možnému stresu, který by ji mohl ohrožovat. V budoucnu bychom se chtěli zapojit do obnovování remízů, rozčleňování velkých polních celků a budování polních cest. Každá taková aktivita má smysl.

I letos jsme s radostí přijali pozvání ke spolupřátelství Pohádkového lesa, naši členové se objevili hned na několika stanovištích a přispěli k výrobě rekvizit. Každé aktivní dítě, které se pohybuje v přírodě, si vytváří s domácím prostředím většinou kladný vztah, který ho bude provázet celý život.

Již teď vás zveme na tradiční Pytláckou noc, kterou tentokrát pojmem jako rozloučení s prázdninami a bude se konat v sobotu 1. září na hřišti. Opět nás budou večerem provázet myslivečtí trubači a populární živá hudba. Připraveny budou oblíbené a již neodmyslitelné zvěřinové speciality a další občerstvení. Těšíme se na Vás!

Na závěr bychom chtěli popřát hned několika letošním jubilantům, kteří se nacházejí v našich řadách. Přejeme jim hodně zdraví a lovu zdar!

**Za MS Kojetínek Veletiny, z.s.
Jana Kollandová, členka spolku**

Foto: archiv MS Kojetínek Veletiny, z.s.

Z činnosti včelařů

Včelařská sezóna jede na plné obrátky. Je čas rozmnožování včel a tvorby včelích produktů. Včelstva početně stoupají ke svému vrcholu. Ten nastane okolo letního slunovratu. Silná a zdravá včelstva nám v časném létě dokážou přinést velké množství nektaru z kvetoucích stromů, luk i polí. V některém roce se objevují i snůšky z lesní medovice. Vše závisí na mnoha vnějších vlivech. Bohatost nebo chudost snůšky závisí na nabídce v okolní přírodě, důležitou roli přitom hraje počasí. Ve včelstvech k radosti včelařů trvá silná touha po nahromadění medných zásob, ale projevuje se i rozmnožovací pud. Včelstva se rozmnožují rojením. Tomu předchází rojová nálada, při které včely sníží svou snůškovou aktivitu a po vyrojení zeslábnou. Včelaři se snaží rojení aktivně předcházet.

Ve včelařském kroužku na ZŠ v Hradčovicích si žáci prožili vyvrcholení celoročních příprav, 21. dubna se zúčastnili krajské soutěže Zlatá včela v Uherském Hradišti. Nejlépe se umístili Jakub Hřib a Dominik Krč na 10. a 17. místě z 66 účastníků v mladší kategorii. Na soutěži museli prokázat své znalosti z oblastí včelařské pomůcky, včelařské praxe, botanika a práce s mikroskopem. Musím uznat, že v posledních dvou jmenovaných disciplínách by

Foto: J. Weiser

pohořel ne jeden včelař s dlouholetou praxí. Můžeme si udělat obrázek o tom, jak náročná je to soutěž pro děti z prvního stupně. Gratulujeme všem účastníkům. Ti, kteří se neumístili na nejvyšších příčkách, získali užitečné znalosti do života a zkušenosti můžou využít v dalších ročnících. Děkujeme vedoucímu kroužku Vítu Kadlčíkovi za celoroční práci a přípravu dětí na soutěž.

Ani zdejší dospělí včelaři nezapomínají na své vzdělávání. V neděli 8. dubna odpoledne se sešli v Hradčovicích na besedě věnované tématu tlumení včelích nákaz. O své zkušenosti se podělil hradčovský farář, pan Vojtěch Daněk, tentokrát v roli včelaře.

**Za ZO ČSV Hradčovice
Jan Weiser**

Jarní Pálava

Za krásného jarního počasí v sobotu 21. dubna 2018 odjela na zájezd do chráněné krajinné oblasti početná skupina příznivců turistiky.

Kraj pod Pavlovskými vrchy lákal člověka od nejstarších dob lidské existence.

Již ve starší době kamenné zde sídlili lovci mamutů. V roce 1925 byla nalezena keramická soška – známá Věstonická venuše, která pochází z období 25 000 před naším letopočtem. Dějiny člověka, který se v tomto kraji usadil, pak pokračují v nepřetržitém toku až po současnost.

Po příjezdu do Dolních Věstonic jsme se vydali na oblíbenou trasu Dolní Věstonice – Mikulov, dlouhou 12 km. Ročně zde projde více než 80 000 turistů. Vzhledem k věkové rozdílnosti účastníků se vytvořilo několik skupinek a každý si zvolil tempo podle svých schopností.

Na začátku nás zaujala mohutná zřícenina hradu Děviček (Dívčí hrady), která vévodí celému kraji. Její počátky spadají do 13. století, do doby vlády českého krále Přemysla Otakara I. Trasa dále pokračovala přes Sirotčí hrádek, Klentnici (občerstvení v cyklobobistru) a po hřebeni až do Mikulova (sídlo šlechtických rodů Lichtenštejnů a Ditrichštejnů).

Po příchodu do Mikulova jsme měli možnost prohlédnout si celou řadu památek – zámek, zámeckou zahradu, historické náměstí, synagogu, židovský hřbitov

a hrobku rodu Ditrichštejnů. Část skupiny si ještě vystoupala na jednu z nejvýraznějších přírodních dominant Mikulova – Svatý kopeček. Zde se nachází křížová cesta, která patří mezi nejstarší v českých zemích (počátky od r. 1623).

K domovu jsme z Mikulova dorazili v podvečerních hodinách.

František Slunečka

Foto: Fr. Juračka

Veletánek

„Mami, mami! Podívej sa! Táhle je móóóže!“ – Takhle nějak to bude vypadat v sobotu 25. srpna v ranních hodinách v autobusu dětského folklorního souboru Veletánek, který se letos vydá na desetidenní zájezd na chorvatskou Makarskou riviéru.

A to není pro letošní rok všechno! V sobotu 19. května natáčel soubor své první DVD. Kromě Veletánku se na tomto DVD

můžete těšit také na cimbálovou muziku Litera, která soubor doprovází. Pokud máte o DVD zájem, neváhejte nám napsat na DFSveletanek@email.cz.

Těšíme se na Vás na dalších vystoupeních souboru.

Lukáš Martinák, Jitka Zemánková

Foto: J. Šafář

Ornament, křeháče a poklady

Tři slova v nadpisu zkráceně vystihují jarní akce Muzejního spolku Kotovica.

V březnu jsme uspořádali přednášku pana Vladimíra Šáchy z Hluku, který se dlouhodobě zabývá malovaným ornamentem na Slovácku. Třebaže je momentálně vytížen přípravou publikace o ornamentu, přijel a s ním také paní Katarína Šimčíková, která se zabývá malováním ornamentů na trika, textilní a jiné doplňky. Přednáška byla velmi pěkná, pokud jste ji nestihli a o dané téma se zajímáte, můžete se s ním postupně seznamovat v časopise Malovaný kraj, do kterého pan Šácha přispívá.

Foto: A. Cimala

Jarní ukázková příprava pokrmů podle receptů z Veletin byla zaměřená na křeháče a metyju. Kuchařkou byla paní Marie Sedláčková z Drslavic, roli učitelky i pekařky zvládla skvěle. Jsme rádi, že zájem o tyto ukázky mají zájem všechny generace (žen, jak jinak), neboť jedině tak lze doufat, že tradiční dobroty budou moci lidé ocenit třeba i za padesát let.

Foto: M. Cimalová

Velmi zajímavé povídání o hledání „pokladů“ pomocí detektoru kovů měl připravené pan Jaroslav Šobáň se svými přáteli. Kromě obrázků přinesl i některé zajímavé předměty, které byly takto nalezeny na katastru Veletin i v okolí. Tito amatérští archeologové úzce spolupracují s profesionály a někdy se jim podaří udělat i velký objev, jako to bylo třeba v případě keltské kovárny. Zájem o archeologii je zde vzhledem k dávné historii Veletin opodstatněný a má i tradici – nezapomeňme na řídícího učitele Jana Kučeru, který se tímto oborem zabýval jako amatér a přivedl sem světově uznávanou kapacitu Lubora Niederla.

Letos poprvé se náš spolek zapojil i do organizace Pohádkového lesa. U stodůlky bylo pro děti připraveno zatluokání hřebíků, cvrnkání kuliček a zejména hledání nábojnic pomocí detektoru kovů. Ti starší si mohli ověřit své znalosti historie Veletin v kvízu. Stodůlka tentokrát nesloužila jen jako muzejní objekt, ale též jako přístřeší při vydatném dešti, který bohužel letošní Pohádkový les tolik poznamenal.

Kromě uvedených akcí a besed se snažíme také sbírat různé materiály k historii naší obce. Naše členka paní Marcela Rosíková věnovala spolku archiv svého otce, bývalého kronikáře Ladislava Koníčka. Obsahuje například staré obecní zpravodaje od r. 1979, zajímavé jsou také podklady k regulaci Olšavy, popisy zvyků aj. Tento archiv není sice zatím zcela uspořádán, ovšem již teď je k nahlédnutí, a to v knihovně. Archiv je přístupný pouze prezenčně, materiály lze o fotit na místě.

Monika Cimalová

Foto: A. Cimala

Mládí v osmašedesátém

Každá doba má různé odstíny barev. Od světlých až po tmavé, ale žádná není černobílá. V roce 1968 přišla revoluce shora, z Prahy, z ústředního výboru KSČ. Doba nazrála k řešení nových ekonomických a politických situací. Šedesátá léta přinesla uvolnění v politické a kulturní oblasti. Bylo potřeba řešit problémy průmyslu a zemědělství. V lednu 1968 se uvolnil názorový kvas, nová generace se hlásila na místa svých předchůdců. A rvačka o koryta probíhala stejně jako dnes.

Konec diskusí začal osudným srpnem 1968. A velké vzory mají své menší následovníky. Nejvíce ke změnám je vždy náchylná mladá generace. Uvolnění Pražského jara se přeneslo i do Veletin. Mládežnická organizace ČSM se rozpadla a SSM ještě nebylo založeno. Vzniklo až později začátkem sedmdesátých let. Ve městech a v podnicích se zakládalo SPM – Svaz pracujících mládeže, na vesnicích to byla JUVENA. Všem těmto spolkům chyběla centrální organizace.

Hlavní náplní těchto spolků nebyla politika, ale pořádání kulturních akcí a tanečních zábav pro mladá. V tomto období vznikla dodnes populární hudební skupina Madison pod vedením kapelníka Františka Smetany. V okolních obcích nebylo tehdy větších tanečních sálů než ve Veletinách a v Podolí, kde byla kulturní zařízení postavená v šedesátých letech. A tak Madison vystupoval nejčastěji ve Veletinách nebo v Podolí a lákal mladé lidi ze širokého okolí.

V nadšení šedesátých let vznikla ve Veletinách recesistická skupina mladých lidí SVETR, Svaz VEleckých TRhanů. Nezabývali se žádnými stanovami, ale vedli si jakousi evidenci na kartách o účasti na zábavách a spotřebě tekutin. Věnovali se hlavně pořádání a účasti na tanečních zábavách doma a v okolí. Jejich nepravidelná

Foto: archiv autora

zasedání se konala při tanečních zábavách v kulturním domě pod pódiem, „v pekle“.

Všichni byli fanoušky Madisonu. Byli vynovači nevázaného veselí odpovídajícího jejich věku 15 – 17 let. Jen několik jmen z té generace: František Mikulec, Stanislav Podškubka, Jiří Šimek, Zdeněk Rous a další. Dnes jsou to už starší pánové v nejlepší duchodovém věku. Jednotčím prvkem bylo žluté tričko, vyšíty nápis Svetr a červený tulipán.

Konec jejich spolku nepřišel s odchodem na vojnu, ale zásahem vyšší moci. Jednoho dne si je všechny zavolali na obec tehdejší předseda MNV Alois Šimon a tajemník Antonín Habarta, označili je za sektu, každý si musel přinést žluté tričko a odpárat nápis i červený tulipán. Tak skončila jedna z epizod osmašedesátého roku ve Veletinách.

Stanislav Mihel

Z rybářova zápisníku

Uherskobrodští rybáři si pro vlastní potěšení sestavili knížku o rybaření na Olšavě i jinde v okolí. Podstatnou část knihy tvoří vzpomínky starých, dnes již nežijících rybářů, kteří se rybářské vášni věnovali v dobách, kdy ještě Olšava tekla přirozeným korytem plným meandrů a tůní. Jedním ze vzpomínajících byl i Ludvík Pilka (nar. 1903) z Uherského Brodu. Část jeho zápisů s laskavým svolením jeho vnuka otiskujeme i ve Veleckém zpravodaji. ►

Jeden z meandrů Olšavy u Veletin před regulací řeky

Foto: archiv L. Koníčka

Sumčí legendy

Doslova legendy se vyprávěly o velkých, snad až půlmetrákových sumcích v hlubokých tůních v okolí Hradčovic a Veletin. Vousatí dravci tam prý stahovali pod vodu domácí kačeny, ondatry, potkany a čírky. Já sám jsem hovořil za války s jedním dobrým známým, sice nerybářem, ale jinak zkušeným znalcem povodí z Drslavic. Ten mi potvrdil, že pověsti o velkých sumcích mezi Hradčovicemi a Veletinami nejsou liché. Vyprávěl, jak si jistá parta mladíků z Veletin

v roce 1935 někde sehnala výbušninu na trhání skal zvanou Dynamon. Vyrobenou bombu pak chlapi vhodili do hluboké tůně nad Veletinami. Jeden z mladíků se už předem svlékl, aby byl připraven jakožto nejlepší plavec z celé party skočit do vody a omráčené ryby vyházovat ostatním na břeh. Po detonaci se na hladině opravdu objevila spousta mrtvých ryb a mezi nimi také tři sumci, z nichž největší měl bezmála dva metry. Dotyčný mladík se snažil dostat

právě toho největšího sumce ke břehu, ale bylo to nad jeho síly, a tak téměř půlmetrákový vousáč klesl pomalu zpět ke dnu. Setkali se s ním znovu až za několik dnů, kdy ho voda zanesla pod veletinický splav a jeho mršina zůstala zaklesnutá v křovinách. Pomalu se už začínala rozkládat, a protože parta měla strach z prozrazení, rozsekala rybu sekerou a jednotlivé kusy pustila dál po proudu.

Příroda

Bílá orchidej

Třebaže člověk přírodě neustále ubližuje, příroda nás občas dokáže překvapit nádhernými květy. Již několik let v nejbližším okolí Veletin vykvétá v květnu tato křehká krása, okrotice bílá, zákonem chráněná

orchidej z čeledi vstavačovitých. Za orchiděmi tedy nemusíme až do Bílých Karpat, stačí se dívat kolem sebe.

mc

Foto: M. Cimalová

Pozvánka

Místní knihovna Veletiny

Vás zve na

VEČERNÍČKY U KAPLIČKY

Od pondělka 30. července

do pátku 3. srpna 2018

budeme malým i velkým číst

pohádku na dobrou noc.

Jubilanti

Od května do září 2018 oslaví nebo již oslavili své životní jubileum tyto občané Veletin:

květen

Jana Šimková, čp. 148	60 let
Anna Ševčíková, čp. 51	80 let
František Chvíla, čp. 38	55 let
Rostislav Vild, čp. 218	50 let

červen

Pavel Habarta, čp. 90	60 let
Vladimír Prchlík, čp. 10	70 let

červenec

Josef Bičan, čp. 220	50 let
Zdeněk Zálešák, čp. 190	85 let
Anna Dostálková, čp. 158	80 let
Cyrilka Janošková, čp. 45	80 let
Lubomír Křivda, čp. 199	60 let

srpen

Marie Ševčíková, čp. 78	50 let
Josef Zderčík, čp. 85	60 let
Květoslava Javorová, čp. 192	70 let
Antonín Tomašík, čp. 139	70 let

září

Marie Skřivánková, čp. 187	70 let
Marie Kryštofová, čp. 168	75 let
Pavel Javor, čp. 201	70 let

**Všem oslavencům
srdečně blahopřejeme.**